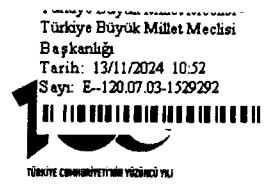

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-85112434-610-5845282

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 27.12.2023 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1348274 sayılı yazınız.
b) 27.06.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1447720 sayılı yazınız.
c) 12.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1456830 sayılı yazınız.
ç) 26.08.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1481486 sayılı yazınız.
d) 13.09.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1492243 sayılı yazınız.
e) 20.09.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1496826 sayılı yazınız.

7/7590 GK 71
7/13153 GK 16
7/13154 GK 16
7/13617 GK 3
7/13619 GK 3
7/13621 GK 3
7/15320 GK 12
7/15971 GK 12
7/16192 GK 12

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (19 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'İN 7/13153 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Mardin ili, Nusaybin ilçesi, Yıldırım Mahallesinde bulunan Zeynel Abidin Camii, 20 ada, 17 parselde bulunmaktadır. Anılan parselin mülkiyeti Zeynel Abidin Vakfı'na ait olup söz konusu taşınmaz, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne tahsisli değildir.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından tescilli Zeynel Abidin Camii'nin rölövesi 16.12.2011 tarihli karar ile, restitüsyon projesi 25.05.2012 tarihli karar ile, restorasyon projesi 17.09.2015 tarihli karar ile, revize restorasyon projesi ise 04.04.2017 tarihli karar ile uygun bulunmuştur. Taşınmazda yapılan uygulamaların, onaylı revize restorasyon projesi doğrultusunda tamamlandığına ilişkin 25.06.2020 tarihli karar Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınmıştır.

2015-2020 yılları arasında Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen restorasyon çalışmaları, koruma kurulu tarafından onaylanan proje doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, külliye'nin mevcut yapısal bütünlüğünü ve tarihî değerini korumak adına 1956 yılında inşa edilen minarenin ve sözlü bilgilerden 1970'li yıllarda inşa edildiği düşünülen ek yapıların işlevsel olarak korunması kararı alınmıştır. Bu doğrultuda, mevcut tuvalet birimlerinin sadece ıslah edilmesi ve ihtiyaçlara cevap verecek şekilde iyileştirilmesi sağlanmış, başka bir yapısal değişiklik yapılmamıştır. Tuvalet olarak kullanılan yapılar, medrese odaları değil, ek yapılar olup bu yapıların iyileştirilmesi, ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını karşılamak adına yapılmıştır. Bu çalışmalar, koruma ve kullanım dengesini sağlama çabası olup tarihi alan içerisinde mevcudun değerlendirilmesi ve ek inşaatın gerçekleştirilmemesi adına yapılmıştır.

Onaylı restitüsyon raporu ve çizimlerinde belirtilen alanların daha önce de ıslak hacim olarak kullanıldığı görülmekte olup onaylı restitüsyon projesinde, söz konusu ıslak hacim uygulamalarının yapıldığı alan 4. dönem olarak renklendirilmiş, 1891 yılına tarihlendirilmiş, proje üzerinde eyvanın batısındaki giriş bölümü olarak gösterilmiştir. Restitüsyon proje ve raporunda ıslak hacimlere ilişkin veriler bulunmamaktadır. Belirtilen alanların daha önce de ıslak hacim olarak kullanıldığı görülmekte olup onaylı restitüsyon projesine dayalı revize restorasyon projesinde de söz konusu alanların ıslak hacim işlevleri devam ettirilmiştir.

Bu bağlamda medrese odalarının tuvalete dönüştürüldüğü bilgisi doğru olmayıp, tabelalar bulundukları yerlerden kaldırılarak avlu içerisindeki yönlendirme levhalarıyla yönlendirme sağlanacaktır.

Mevcut erkek tuvaleti, tamamen betonarme malzemeden inşa edilmiş olup, batı tarafından mevcut kapı geçişi ile erişim sağlanmaktadır. Bu yapı, külliye'nin tarihî yapısına eklenmiş olmakla birlikte, kullanışlılığı nedeniyle korunmuştur. Aynı zamanda, kadın tuvalet ise batı eyvanından giriş sağlanan, dar bir tünel şeklinde düzenlenmiş ve inşa tekniği açısından özgün bir özelliği bulunmayan bir yapı olarak kaydedilmiştir. Tuvalet olarak kullanılan ek yapılar, tarihi yapıya sonradan eklenmiş olup bu yapıların tarihi medreselerin özgün parçaları olmadığı anlaşılmaktadır. Bu yapılar, külliye'nin arka cephesine bakan kısımlardan erişilebilen, tarihi dokuya zarar vermeden, ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tasarlanmıştır. Tarihi yapıların kendilerine dokunulmamış, bunun yerine mevcut yapıların işlevselliği arttırılmıştır. Motiflerin varlığı bulundukları duvarı nitelemekte olup yapıların sanat tarihi açısından değerlendirilmesi gerektiğini gösterse de, bu yapılar tarihi medrese yapısının bir parçası olarak inşa edilmemiştir.

Söz konusu ıslah işlemleri, medrese yapısının tarihi ve kültürel özgünlüğüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, ıslak hacimlerin medrese içerisinde bulunmadığı, dolayısıyla tarihi yapıya zarar verebilecek herhangi bir müdahalenin söz konusu olmadığı açıktır.

Bu bağlamda, yapılan çalışmaların, koruma altındaki kültürel mirasımızın muhafazası açısından gerekli özen ve dikkatle yürütüldüğü açıktır. Tarihi yapının bütünlüğüne ve estetiğine zarar verme potansiyeli taşıyan herhangi bir işlem gerçekleştirilmemiş, aksine medresenin kullanım ömrünü uzatacak ve kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yenilemeler yapılmıştır.

Ayrıca, arşiv kayıtlarımızda tuvalet olarak kullanıldığı tespit edilen herhangi bir medrese bulunmamaktadır.